

УДК 330.101

DOI 10.18524/2413-9998.2022.2(51).274367

Є. І. Масленніков,

доктор економічних наук, професор,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058, Україна,
e-mail: evgenmaslennikov@ukr.net

І. Є. Чуркіна,

доктор економічних наук, професор,
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова,
Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058, Україна,
e-mail: churkina.irina0403@gmail.com

УПРАВЛІНСЬКІ ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ТА СТРАТЕГІЇ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

У статті досліджуються теоретичні аспекти управлінських досліджень інноваційної політики та стратегії суб'єкта господарювання. Обґрунтовано, що інноваційний менеджмент сфокусований на організаційно-економічних моделях і методах управління всіма стадіями і видами інноваційних процесів у суб'єкта господарської діяльності з максимальною результативністю й ефективністю. Доведено, що можливості формування комплексної системи управління інноваціями залежать від значної кількості факторів. З'ясовано, що визначення необхідності та можливості управління інноваційними процесами у суб'єкта господарювання дозволяє виявити і реальні потреби у ньому та їх можна поділити на потреби зовнішнього середовища, потреби внутрішнього середовища та власне потреби інноваційного процесу як самостійного об'єкта управління. Доведено, що в умовах глобальних викликів формування стратегії суб'єкта господарювання повинно бути спрямоване на вирішення завдань перспективного виробничо-технологічного розвитку. Такий тип розвитку є, по суті, різнобічною багатоаспектною діяльністю, що охоплює практично все внутрішнє господарське середовище суб'єкта. Обґрунтовано, що інноваційна стратегія є найважливішим ланкою господарської стратегії суб'єкта та визначає у багатьох випадках її зміст і спрямованість. Визначені стадії формування інноваційної стратегії суб'єкта господарювання. Розроблено модель формування та реалізації інноваційної стратегії суб'єкта господарювання. Доведено, що стратегічне управління інноваціями суб'єкта господарювання полягає у своєчасній концентрації зусиль на освоєнні та використанні перспективних досягнень науково-технічного розвитку та своєчасному забезпеченні ресурсами динаміки інновацій на користь досягнення цілей суб'єкта господарювання і створення умов для довгострокової ефективної його діяльності.

Ключові слова: управлінські дослідження, інновації, суб'єкт господарювання, інноваційна політика, стратегія, національна економіка, макроекономічне середовище

Постановка проблеми у загальному вигляді. Процес інтеграції національної економіки в глобальний міжнародний простір вимагає від державних інституцій створення умов впровадження пріоритетних напрямків розвитку у взаємозв'язку з ринковими механізмами, що забезпечує стабільність функціонування суб'єктів господарювання та соціальну збалансованість у суспільстві.

Досліджуючи соціально-економічний стан України, необхідно враховувати, що процес структурної перебудови національної економіки повинен відбуватися з урахуванням загальнонаціональної інноваційної політики та стратегії суб'єктів господарювання, інвестиційної діяльності та структуризації інституційних сегментів. На підставі досвіду європейських країн і наукових досліджень українських вчених сформовано базові напрями та інструменти інноваційної політики та стратегії, які потребують теоретичного обґрунтування та адаптації для суб'єктів господарювання в умовах глобальних викликів.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання управлінських досліджень інноваційної політики та стратегії суб'єкта господарювання досліджувались у роботах багатьох науковців, а саме: В. Захарченко, Ю. Сафонова, Г. Григор'єва, Е. Кузнецова, Ю. Мельника, І. Ломачинської, О. Шеремета та ін. Незважаючи на значний науковий внесок дослідників, залишаються деякі напрями, які потребують додаткової оцінки в межах визначеної проблематики.

Фундаментом вирішення даного завдання повинен бути комплекс управлінського інструментарію, який визначає результативність державного впливу та ефективність трансформації структури національної економіки з урахуванням визначеної інноваційної політики.

Постановка завдання. Дослідити теоретичні аспекти управлінських досліджень інноваційної політики та стратегії суб'єкта господарювання в умовах глобальних викликів

Виклад основного матеріалу дослідження. Особливості інноваційного менеджменту у суб'єкта господарювання залежать від розмірів та масштабу його операційної діяльності, місця та ролі в ринковій інфраструктурі.

Інноваційний менеджмент сфокусований на організаційно-економічних моделях і методах управління всіма стадіями і видами інноваційних процесів у суб'єкта господарської діяльності з максимальною результативністю й ефективністю. Залежно від профілю діяльності

суб'єкти господарювання з цією метою можуть розробляти та впроваджувати нові види продукції та технологічних процесів, реалізовувати раціональну асортиментну, інвестиційну та інноваційну політику, вдосконалювати організаційну структуру управління, розвиток людського капіталу та ін.

Результативність та ефективність суб'єкта господарювання безпосередньо пов'язана з результатами вирішення загальних проблем функціонування та розвитку національної економіки – відсутність чіткої, цілісної та взаємопов'язаної концепції формування ринку інновацій на загальнонаціональному рівні, що сприятиме розвитку реальної конкуренції між суб'єктами господарювання у національному макроекономічному середовищі.

Однак у багатьох випадках, як справедливо зазначається у наукових дослідженнях, більшість прихильників найшвидшого впровадження ринкових механізмів замість відпрацювання умов їх функціонування, вважають, що «ринкове середовище саме усе залагодить» [1].

Така думка досить поширена. Зокрема, вона характерна для багатьох суб'єктів господарювання, які мають на цей час відносно сприятливе економічне становище порівняно з іншими суб'єктами аналогічного профілю господарської діяльності. Вважається, що їм достатньо впровадити відомі із закордонного досвіду підходи та прийоми управління операційною діяльністю, щоб включитися до цивілізованих ринкових відносин. При цьому залишається поза увагою такий елемент стратегічного розвитку як оцінка можливостей ефективного використання у практиці теоретичних аспектів управління операційною діяльністю в цілому та інноваційними процесами зокрема. Таким чином, необхідність розробки цілісної концепції управління інноваціями обумовлена теоретичними та практичними потребами господарської діяльності в умовах глобальних викликів. Вона завжди актуальна для всіх суб'єктів господарювання незалежно від типу обраної ними стратегії розвитку.

Нагадаємо, що інновація – це нововведення, яке пов'язане з науковою діяльністю, полягає у відновленні основних засобів або технологій, в удосконаленні управління й економіки суб'єкта господарювання та є необхідною умовою розвитку його операційної діяльності, підвищення якості і кількості результатів господарювання.

Можливості формування комплексної системи управління інно-

ваціями залежать від багатьох факторів. До них можна віднести:

- рівень розвитку операційної діяльності;
- стан механізму і системи управління;
- рівень розвитку інноваційного потенціалу суб'єкта;
- тип та орієнтація організаційної структури управління;
- тенденції господарської та інноваційної політики;
- система управління змінами;
- розвиток управлінського капіталу у суб'єкта;
- стратегічні орієнтири та ін.

Відмітимо, що зазначені фактори розташовані не у порядку зменшення їх значущості, оскільки очевидно, що деякі з них практично рівноцінні при вирішенні конкретних завдань. До того ж такі фактори, як, наприклад, усвідомлення потреби в змінах, поступальному розвитку та готовності до них, є визначальними в багатьох практичних ситуаціях.

Таким чином, визначення необхідності та можливості управління інноваційними процесами у суб'єкта господарювання дозволяє виявити і реальні потреби у ньому. Їх можна поділити на потреби зовнішнього середовища, потреби внутрішнього середовища та власне потреби інноваційного процесу як самостійного об'єкта управління.

Першу групу формують потреби макrorівня по відношенню до конкретного суб'єкта господарювання. Вони визначаються:

- особливостями національного ринку;
- поведінкою конкурентів, постачальників, споживачів та інших стейкхолдерів;
- наявністю та змістом державної політики у даній сфері діяльності;
- світовими ринковими тенденціями у виробництві, ціноутворенні, споживанні, обслуговуванні щодо даного продукту;
- міграційними процесами та ін.

Склад другої групи складається з потреб самого суб'єкта господарювання, які відображають, як правило, різні аспекти його фінансово-економічного становища в конкретні моменти часу, перспективи та тенденції його соціально-економічної політики, стан організаційно-функціональної структури управління, науково-технічного та ресурсного потенціалу, людського капіталу та ін.

Третя група є сукупність власне внутрішніх потреб інноваційного процесу суб'єкта господарювання як складної відокремленої системи, які визначають її розвиток.

Виокремлені групи потреб взаємопов'язані між собою, внаслідок чого їх виявлення та оцінка як передумови результативного й ефективного управління інноваціями у суб'єкта господарювання припускають аналіз певної сукупності контрольованих і неконтрольованих факторів загального порядку. Це зазвичай розглядаються у разі як фактор часу та фактор невизначеності, і навіть суб'єктивні фактори, які визначають, з одного боку, громадське сприйняття інноваційної поведінки суб'єкта господарювання, з іншого – його внутрішню культуру.

Сюди слід віднести інвестиційні фактори, вплив яких у всі групи потреб хоча й однозначно, але, безумовно, значно великий.

Реальні конкурентні переваги суб'єкта господарювання над ринком залежить від низки чинників загального та приватного порядку. Незважаючи на їх відносне розмаїття, можна стверджувати, що найважливішими зараз є фактори, що визначають зміст і умови формування інноваційної стратегії суб'єкта господарювання та особливості процесу її реалізації.

Стратегія – це сфокусовані орієнтири та дії суб'єкта господарювання з метою отримання запланованих результатів від операційної та іншої діяльності.

Професор О. Шеремет зазначав: «Будь-яка стратегія виокремлює узагальнену модель дій, які направлені на вирішення завдань мети через розподіл, координацію та ефективне використання ресурсного забезпечення, систему правил і методів реалізації стратегічної концепції розвитку об'єкта національної економіки. Стратегія є методичним інструментом досягнення мети та вирішення пріоритетних завдань суб'єкта господарювання, а для ефективної реалізації запланованого стратегічного набору необхідно, щоб суб'єкт функціонував та розвивався відповідно до визначеної концепції управління» [6].

У рамках загальної корпоративної економічної стратегії можна виділити такі елементи:

- підприємницьку;
- виробничу;
- науково-технічну;
- маркетингову;
- інвестиційну;
- інноваційну.

Ускладнення господарських процесів, підвищення вимог ринку до

рівня конкурентоспроможності результатів діяльності обумовлюють підвищену увагу до змісту політики, стратегії та тактики суб'єкта господарювання, до якості менеджменту. У цій ситуації основною умовою результативності й ефективності діяльності будь-якого суб'єкта господарювання стає рівень його реальної та потенційної інноваційності. Тому цілком логічно визначити інноваційну стратегію як ключову ланку в корпоративній економічній стратегії, анітрохи не применшуючи при цьому роль і значення інших вищезгаданих її елементів.

З цього погляду розглянемо зміст основних категорій інноваційної теорії:

- політика;
- стратегія;
- тактика.

Господарська політика суб'єкта господарювання відображає його місію та характер діяльності, принципи, параметри, обмеження та орієнтири. Характер дій і форми реагування на зміни довкілля є прямим наслідком змісту господарської політики суб'єкта господарювання.

Політика суб'єкта господарювання сфокусована на загальній спрямованості дій або процесів на досить тривалий період часу та відображає його позицію щодо функціонування у макроекономічному середовищі. Але зміни в зовнішньому середовищі відбуваються постійно і зумовлюють необхідність застосування конкретних засобів і прийомів, що дозволяють швидко та адекватно реагувати на них, тим більше якщо стан зовнішнього середовища характеризується дуже високим ступенем невизначеності. Успіх цих дій можливий лише у тому випадку, якщо у суб'єкта господарювання виникнуть додаткові імпульси. При цьому наступні зміни у макроекономічному середовищі здатні ще більше посилити невизначеність господарських ситуацій. Тому виникає потреба у розробці стратегії вирішення існуючих та можливих проблем розвитку господарської діяльності у відповідного суб'єкта національної економіки.

Значна кількість дослідників під стратегію розуміють відповідну «комбінацію із запланованих дій і швидких рішень з адаптації до нових досягнень та нової диспозиції на полі конкурентної боротьби» [6].

Погодимось з професором О. Шереметом, що «у стратегії виокремлюється систематичний план потенційної поведінки суб'єкта господа-

рювання в умовах відсутності повного інформаційного забезпечення про майбутній розвиток господарської системи, а також відповідні шляхи, процедури та правила прийняття управлінських рішень для найбільш ефективного використання ресурсної бази, сильних сторін і можливостей, виокремлення слабких сторін та захист від загроз зовнішнього середовища» [6].

А. Чандлер відмічав: «теза про те, що різні організаційні форми є результатом різних моделей розвитку, може бути сформульована більш чітко, якщо планування і реалізація такого розвитку будуть розумітись як стратегія, тоді організаційна форма, розроблена для адміністративного управління такими видами діяльності та ресурсами, являє собою структуру» [9].

І. Ансофф виокремив певні характерні особливості у стратегії: процес формування стратегії суб'єкта господарювання не завершується будь-якою негайною дією, а закінчується загальними напрямками, просування за якими забезпечить зростання та зміцнення його позицій; у процесі створення стратегії не можливо передбачити всі можливості, які відкриються при складанні проекту конкретних заходів; сформована стратегія суб'єкта господарювання повинна бути використана для розробки інноваційних проектів методом управлінського пошуку; будь-яка стратегія не повинна бути незмінною, а інформаційне забезпечення, яке отримано на основі застосування принципу зворотного зв'язку повинна забезпечити модифікацію стратегії суб'єкта господарювання.

Стратегія – це управлінський засіб для досягнення визначених цілей, а якщо цілі (завдання) змінюються, то стратегія також повинна модифікуватися.

У цілому можна визначити стратегію суб'єкта господарювання як довгостроковий механізм досягнення економічних цілей системи, що включає розподіл ресурсів між альтернативними траєкторіями її руху та характеру перерозподілу ресурсів при зміні дії контрольованих і неконтрольованих факторів, які визначають цей рух.

Стратегія суб'єкта господарювання візуалізує сукупність цілей і засобів їх досягнення, визначальних напрямів дій на довгострокову перспективу, на основі яких формується програма дій, що виявляє пріоритети проблем і ресурси для досягнення стратегічних цілей. Іншими словами, стратегія представляє модель стратегічного управління у суб'єкта господарювання та програму її здійснення з урахуванням його

місії.

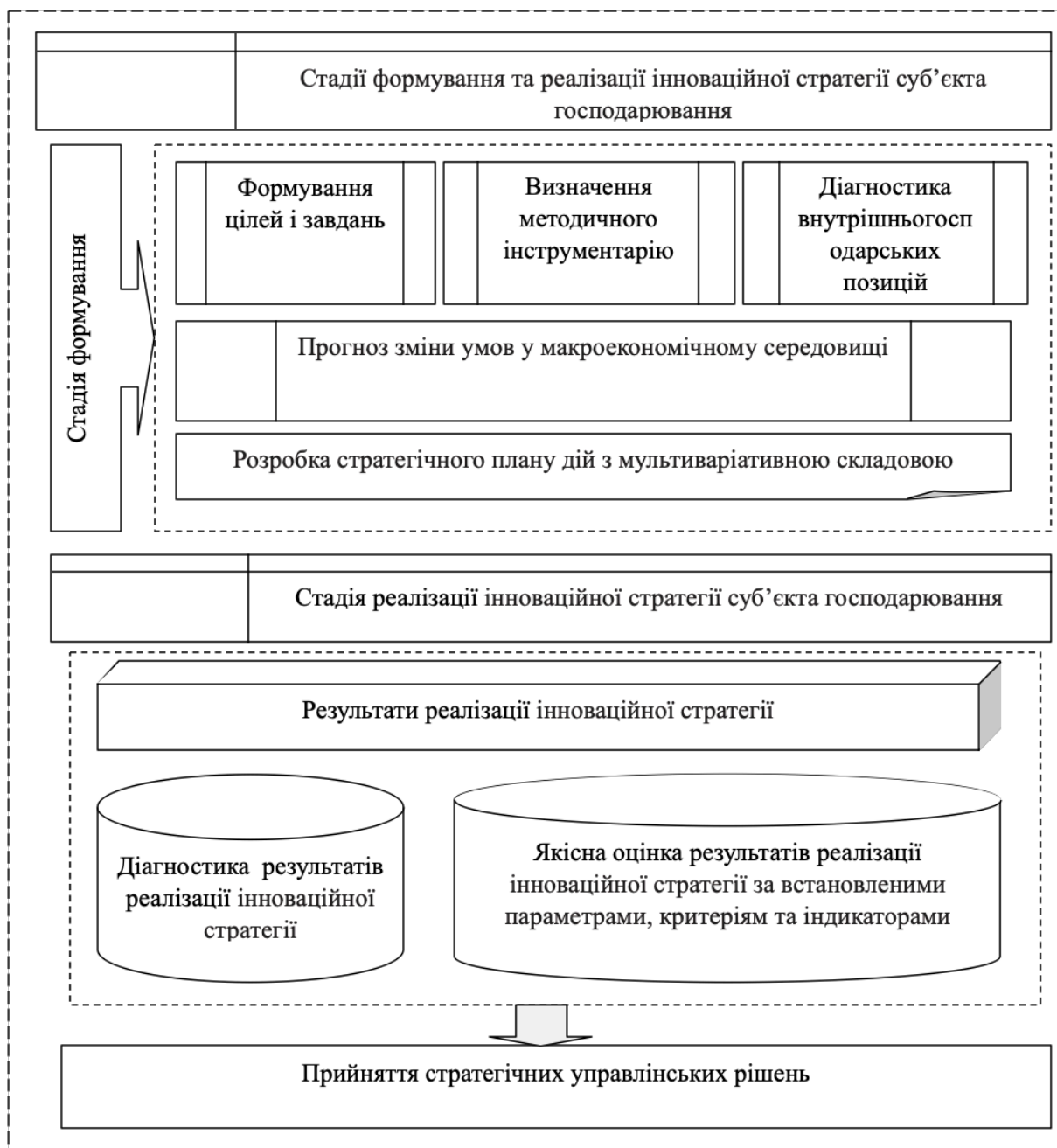

Рис. 1. Модель формування та реалізації інноваційної стратегії суб'єкта господарювання

Джерело: власна розробка авторів

В умовах глобальних викликів формування стратегії суб'єкта господарювання повинно бути спрямоване на вирішення завдань перспективного виробничо-технологічного розвитку. Своєю чергою, такий тип

розвитку є, по суті, різнобічною багатоаспектною діяльністю, що охоплює практично все внутрішнє господарське середовище суб'єкта. Тому, інноваційна стратегія є найважливішою ланкою господарської стратегії суб'єкта та визначає у багатьох випадках її зміст і спрямованість.

На рис. 1 наведено модель процесу формування та реалізації інноваційної стратегії суб'єкта господарювання. Таким чином, розробка інноваційної стратегії суб'єкта господарювання, яка забезпечить його конкурентні переваги є вихідним аспектом ведення конкурентної боротьби у макроекономічному середовищі

Формування інноваційної стратегії суб'єкта господарювання може складатися з наступних стадій:

- формування цілей, завдань, параметрів та орієнтирів;
- визначення методичного інструментарію;
- діагностика внутрішньогосподарських позицій суб'єкта;
- прогноз зміни умов у макроекономічному середовищі;
- розробка стратегічного плану дій з мультиваріативною складовою, яка враховуватиме вплив контрольованих і неконтрольованих факторів.

Процес формування інноваційної стратегії суб'єкта господарювання повинен бути:

- системно-адаптивним;
- системно-еволюційним;
- системно-компонентним;
- системно-структурним;
- системно-факторним;
- системно-функціональним.

Інноваційна стратегія суб'єкта господарювання повинна обов'язково включати мультиваріативні та базові стратегії, а також вибір і прийняття зважених цілей, пріоритетних завдань та орієнтирів.

Стратегічне управління інноваціями суб'єкта господарювання полягає у своєчасній концентрації зусиль на освоєнні та використанні перспективних досягнень науково-технічного розвитку та своєчасному забезпеченні ресурсами динаміки інновацій на користь досягнення цілей суб'єкта господарювання і створення умов для довгострокової ефективної його діяльності.

Не заперечуючи існуючої думки з приводу визначення інноваційної

стратегії суб'єкта господарювання, будемо розглядати її як вираження цілей перспективного розвитку суб'єкта господарювання, яка реалізується за допомогою взаємопов'язаних дій щодо визначення пріоритетів в інноваційній сфері та їх досягненню. Наслідком цих дій є нова позитивна якість у операційній діяльності та управлінні суб'єкта господарювання. Тоді, якщо інноваційний менеджмент сфокусований на управлінні всіма змінами у суб'єкта господарювання, то інноваційна стратегія сфокусована на управлінні майбутніми змінами у господарській системі суб'єкта національної економіки.

Інноваційна стратегія суб'єкта господарювання взаємопов'язана з принципами підприємницького управління. Вона вимагає від управлінського персоналу здібності передбачення, особистої наполегливості та реалізму, адаптивності, підприємницького підходу, уяви, ініціативи та раціональності.

Важлива умова стратегічного управління у складних господарських системах сфокусована на здатності виокремлення пріоритетів. Відповідальність за інноваційну стратегію суб'єкта господарювання, що визначає його виживання, лежить на плечах управлінського персоналу, а завдання вищого управлінського персоналу повинно бути сфокусовано на виявленні управлінського потенціалу, який необхідний для конкретних умов функціонування суб'єкта господарювання, систематично переглядати свої запаси управлінських талантів, визначати масштаби та цілі необхідної управлінської підготовки та виділяти відповідні ресурси. Відмітимо, що у будь-якому випадку пріоритети інноваційної стратегії суб'єкта господарювання обмежуються його інноваційним потенціалом.

Інноваційна стратегія суб'єкта господарювання дозволяє:

- конкретизувати цілі, методи та засоби впровадження нововведень різного типу,
- область застосування нововведень;
- можливості диверсифікації операційної діяльності;
- оцінити доцільність вдосконалення раніше освоєних продуктів і процесів;
- визначити реальні інноваційні можливості нововведень в даний момент часу та у перспективі.

Основними елементами загальної й інноваційної стратегії суб'єкта господарювання, які забезпечують зрештою їх взаємозв'язок, адаптив-

ність, узгодженість, результативність та ефективність, є цілі, завдання, орієнтири, ресурси, сфера реалізації та ін. Але особливість інноваційної стратегії суб'єкта господарювання полягає у наступному. Якщо цілі загальної стратегії суб'єкта господарювання насамперед визначаються станом і факторами розвитку макроекономічного середовища, то інноваційна стратегія візуалізує власне становище суб'єкта господарювання у зовнішньому середовищі.

Відмітимо, загальна стратегія суб'єкта господарювання сфокусована на розподілі ресурсів та повинна враховувати пріоритети розвитку його операційної діяльності в цілому та інтереси всіх служб і підрозділів, сфер виробництва та управління, то завдання ресурсного забезпечення цілей інноваційної стратегії суб'єкта господарювання полягають у раціональному їх розподілі між окремими проєктами. І, нарешті, якщо сферою реалізації загальної стратегії є основна операційної діяльності суб'єкта господарювання з випуску та реалізації продуктів певного призначення, необхідної кількості та якості, то сферу реалізації інноваційної стратегії суб'єкта господарювання складають процеси створення та поширення нововведень, які дозволяють найбільш успішно та швидко реалізувати не лише власне інноваційні цілі, а й загальну стратегію суб'єкта господарювання.

У кожному окремому випадку формування інноваційної стратегії суб'єкта господарювання передбачає вибір та обґрунтування напрямів інноваційної діяльності, обсягу та структури інноваційних проєктів, термінів їх виконання та умов передачі замовнику, оцінку стану організаційно-функціональних структур управління нововведеннями. Будь-яка стратегія повинна орієнтуватися на виявлення можливостей диверсифікації результатів інноваційної діяльності суб'єкта господарювання з урахуванням глобальних викликів.

Процес тактичного управління інноваційною діяльністю суб'єкта господарювання сфокусоване на виконанні комплексу оперативних заходів, які безпосередньо пов'язані із практичною реалізацією інноваційної політики суб'єкта господарювання. Тактичне управління інноваційною діяльністю може здійснюватися у таких напрямках: реалізація та комерціалізація реальних інноваційних проєктів; реструктуризація складу фінансових інструментів інноваційної діяльності та ін.

У практиці стратегічного управління інноваціями використовують-

ся різні механізми та методи вибору стратегії, що враховують особливості суб'єкта господарювання. При формуванні інноваційної стратегії суб'єкта господарювання необхідно виділити як її основні елементи такі процеси:

- досягнення конкурентних переваг інноваційного продукту перед аналогічними продуктами, які представлені на ринку;
- забезпечення екологічної безпеки інноваційної діяльності;
- підвищення ефективності використання людського капіталу;
- підвищення якісного рівня науково-дослідної та дослідно-конструкторської інфраструктури суб'єкта господарювання;
- підвищення якісного рівня техніко-технологічного забезпечення операційної діяльності;
- раціоналізація ресурсної бази;
- створення, освоєння та використання нових продуктів та процесів;
- удосконалення організації та управління інноваційною діяльністю;
- удосконалення раніше освоєних продуктів і технологій;
- цифровізація інноваційних процесів;
- розвиток інноваційної інфраструктури та ін.

Глобальні виклики та тенденції розвитку національної економіки визначають як ключову детермінанту розвитку суб'єкта господарювання здатність його до формування конкурентних переваг та масштабування операційної діяльності, досягнути яких без реальних інновацій просто неможливо. Прийняття стратегічних управлінських рішень з приводу доцільності інноваційної політики вимагає ретельного аналітичного обґрунтування, саме тому подальші наукові дослідження мають стосуватися удосконалення методів бюджетування та фінансового моделювання інноваційної діяльності суб'єкта господарювання.

Висновки та пропозиції. Таким чином, інноваційна політика суб'єкта господарювання повинна відповідати характеру і масштабам його діяльності, бути задокументованою, а також доступною для інноваторів і відповідальних виконавців. Попри те, що інноваційна політика уособлює усталені технології прийняття стратегічних управлінських рішень, її положення мають бути адаптованими до умов зовнішнього інноваційного середовища та систематично коригуватися у відповідь на зміну стратегічних цілей суб'єкта господарювання. Інноваційна діяльність завжди орієнтована на потенціал і майбутній результат, ймовірність досягнення якого обумовлюється волатильністю бізнес-середови-

ща та поведінкою усіх учасників інноваційного процесу суб'єкта господарювання. Невизначеність результатів інноваційної діяльності виступає джерелом генерації численних загроз, які здатні змінити очікувані результати та спровокувати непередбачувані втрати і збитки в результаті матеріалізації інноваційних ризиків суб'єкта господарювання.

Незалежно від специфіки інноваційної діяльності, у різних суб'єктів господарювання існує ряд управлінських завдань загального порядку, які виконуються в ході реалізації інноваційної політики. Системі стратегічного управління суб'єкта господарювання необхідно сконцентрувати увагу на постановці конкретних цілей щодо збільшення результативності від реалізації інновацій, розробити комплекс заходів щодо інтенсифікації внутрішньогосподарських інноваційних процесів, забезпечити зростання обсягів інвестування у науково-дослідний сегмент, створити ефективні мотиваційні механізми, який забезпечить розвиток людського капіталу та забезпечити розвиток інноваційної інфраструктури суб'єкта господарювання.

Список використаної літератури

1. Побережець О. В. Теоретико-методологічні та практичні засади дослідження системи управління результатами діяльності промислового підприємства : монографія. Херсон : Видавництво : Грінв Д.С., 2016. 500 с.
2. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Том 3 / Редкол. : С. В. Мочерний (від. ред.) та ін. Київ : Вид. Центр «Академія», 2002. 952 с.
3. Мельник Ю. М. Теоретико-методологічні засади регулювання розвитку промисловості у національній економіці : монографія. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 365 с.
4. Масленніков Є. І. Методологічні та практичні засади дослідження системи управління фінансовою стійкістю промислового підприємства : монографія. Одеса : Прес-кур'єр, 2015. 316 с.
5. Григор'єв Г. С. Теоретико-методологічні засади державного регулювання фінансово-економічних процесів в умовах глобалізації : монографія. Херсон : Олді-плюс, 2017. 380 с.
6. Шеремет О. О. Теоретико-методологічні засади процесу забезпечення та реалізації ринкових стратегій у харчовій промисловості : монографія. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 375 с.
7. Дименко Р. А. Теоретико-методологічні засади процесу державного регулювання та стратегічного розвитку телекомунікаційної індустрії : монографія. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. 365 с.
8. Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти : монографія / за ред.

д.е.н., доц. Волошук Л. О., д.е.н., проф. Є. І. Масленнікова. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2019. Випуск 4. 524 с.

9. Chandler A. D. Scale and Scope: The Dynamics of Industrial Capitalism. Belknap, Harvard University press: Cambridge, MA, 2008. 250 p.

Стаття надійшла 18.10.2022 року

Y. I. Maslennikov,

Doctor of Economic Sciences, Professor,
Odesa I. I. Mechnykov National University,
24/26, Frantsuzkyi bulvar, Odesa, 65058, Ukraine
e-mail: evgenmaslennikov@ukr.net

I. Y. Churkina,

Doctor of Economic Sciences, Professor,
Odesa I. I. Mechnykov National University,
24/26, Frantsuzkyi bulvar, Odesa, 65058, Ukraine
e-mail: churkina.irina0403@gmail.com

MANAGEMENT RESEARCH OF THE INNOVATION POLICY AND STRATEGY OF THE BUSINESS ENTITY

The article examines the theoretical aspects of managerial research on innovation policy and strategy of the business entity. It is substantiated that innovative management is focused on organizational and economic models and methods of managing all stages and types of innovative processes in the subject of economic activity with maximum effectiveness and efficiency. It has been proven that the possibilities of forming a complex innovation management system depend on a significant number of factors. It has been found that determining the need and possibility of managing innovative processes in a business entity allows identifying its real needs, and they can be divided into the needs of the external environment, the needs of the internal environment, and the actual needs of the innovation process as an independent object of management. It is proven that in the conditions of global challenges, the formation of the strategy of the business entity should be aimed at solving the tasks of prospective production and technological development. This type of development is, in fact, a versatile, multifaceted activity that covers almost the entire internal economic environment of the subject. It is substantiated that the innovation strategy is the most important link of the subject's economic strategy and determines its content and direction in many cases. The stages of formation of an innovative strategy of a business entity are determined. A model of formation and implementation of an innovative strategy of a business entity has been developed. It has been proven that the strategic management of innovations of a business entity consists in the timely concentration of efforts on the development and use of promising achievements of scientific and technical development and the timely provision of resources for the dynamics of innovations for the benefit of the achievement of the goals of the business entity and the creation of conditions for its long-term effective activity.

Methodology. The methodological basis of the article is a complex of methods,

which includes methods of scientific knowledge, analysis and synthesis, systematization and scientific abstraction. The scientific basis of the conducted research is the scientific development of Ukrainian and foreign scientists in the field of innovation in the conditions of global challenges.

Results. It is justified that the innovation policy of the business entity should correspond to the nature and scale of its activity, be documented, and also accessible to innovators and responsible performers. Despite the fact that innovation policy embodies established technologies for making strategic management decisions, its provisions must be adapted to the conditions of the external innovation environment and systematically adjusted in response to changes in the strategic goals of the business entity. Innovative activity is always focused on the potential and the future result, the probability of achieving which is determined by the volatility of the business environment and the behavior of all participants in the innovation process of the economic entity. Uncertainty of the results of innovative activity acts as a source of generation of numerous threats that can change the expected results and provoke unforeseen losses and damages as a result of the materialization of innovative risks of the business entity.

Practical importance. Conducted management studies will provide support for the formation of innovative policy and strategy of the business entity.

Keywords: management research, innovation, business entity, innovation policy, strategy, national economy, macroeconomic environment.

References

1. Poberezhets, O. V. (2016). Teoretyko-metodolohichni ta praktychni zasady doslidzhennia systemy upravlinnia rezultatamy diialnosti promyslovoho pidpryiemstva : monohrafiia [Theoretical and methodological and practical principles of research of the performance management system of an industrial enterprise: monograph]. Kherson : Vydavnytstvo : Hrin D.S. [in Ukrainian].
2. Mochernyi, S. V. (eds.) (2002). Ekonomichna entsyklopediia: u trokh tomakh. Tom 3 [Economic Encyclopedia: in three volumes. Volume 3]. Kyiv: Vyd. Tsentru «Akademiia». [in Ukrainian].
3. Melnyk, Yu. M. (2019). Teoretyko-metodolohichni zasady rehuliuвання rozvytku promyslovosti u natsionalnii ekonomitsi : monohrafiia [Theoretical and methodological principles of regulating the development of industry in the national economy: a monograph]. Kherson : OLDI-PLIUS. [in Ukrainian].
4. Maslennikov, Ye. I. (2015). Metodolohichni ta praktychni zasady doslidzhennia systemy upravlinnia finansovoiu stikistiu promyslovoho pidpryiemstva : monohrafiia [Methodological and practical principles of research of the financial stability management system of an industrial enterprise: monograph]. Odesa : Preskurier. [in Ukrainian].
5. Hryhoriev, H. S. (2017). Teoretyko-metodolohichni zasady derzhavnoho rehuliuвання finansovo-ekonomichnykh protsesiv v umovakh hlobalizatsii : monohrafiia [Theoretical and methodological principles of state regulation of financial and economic processes in the context of globalization: a monograph]. Kherson : Oldi-plus. [in Ukrainian].
6. Sheremet, O. O. (2019). Teoretyko-metodolohichni zasady protsesu zabezpechennia te

- realizatsii rynkovykh stratehii u kharchovii promyslovosti: monohrafiia [Theoretical and methodological principles of the process of ensuring and implementing market strategies in the food industry: monograph]. Kherson: OLDIPLUS. [in Ukrainian].
7. Dimenko, R. A. (2019). Teoretyko-metodolohichni zasady protsesu derzhavnoho rehuliuвання ta stratehichnoho rozvytku telekomunikatsiinoi industrii : monohrafiia [Theoretical and methodological principles of the process of state regulation and strategic development of the telecommunications industry: monograph]. Kherson: OLDI-PLUS. [in Ukrainian].
 8. Maslennikov, E. I. (2019). Innovatsiina ekonomika: teoretychni ta praktychni aspekty : monohrafiia. – Innovative economy: theoretical and practical aspects: monograph. Issue 4. Kherson: OLDI-PLUS. [in Ukrainian].
 9. Chandler A. D. Scale and Scope: The Dynamics of Industrial Capitalism. Belknap, Harvard University press: Cambridge, MA, 2008. 250 p.